

Секція

«МІЖНАРОДНА ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА»
ГОЛОВА СЕКЦІЇ - д.е.н., професор І.В.Токмакова

УДК 656.027(477)

**СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ
РОЗВИТКУ ВИСОКОШВИДКІСНОГО
РУХУ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ
ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ**

Астахов В. М., к.т.н., доцент (УкрДУЗТ)

Створення високошвидкісного залізничного сполучення в Україні відноситься до числа небагатьох проєктів національного масштабу, результати яких визначають історичний розвиток держави. Будівництво розгалуженої інфраструктури високошвидкісного залізничного транспорту змінює традиційні уявлення про простір, консолідує націю і, в кінцевому підсумку, є запорукою успіху країни в майбутньому.

Ефективне функціонування залізничного транспорту відіграє важливу роль у створенні умов для модернізації, переходу на інноваційний шлях розвитку і стійкого зростання національної економіки, сприяє створенню умов для забезпечення лідерства України у глобальних рейтингах конкурентоспроможності.

Від стану і якості роботи залізничного транспорту залежать не тільки перспективи подальшого соціально-економічного розвитку, але також можливості держави ефективно виконувати такі найважливіші функції, як захист національного суверенітету і безпеки країни, забезпечення потреби громадян у перевезеннях, створення умов для вирівнювання соціально-економічного розвитку регіонів. [1]

Крім того, процеси глобалізації, зміни традиційних світових господарських зв'язків ставлять перед нашою державою завдання раціонального використання потенціалу економіко-географічного положення країни, ефективна реалізація якого дозволить не тільки отримати економічний ефект від участі в міжнародних перевезеннях, а й створить нові інструменти впливу на світові економічні процеси (формування нових зон економічного зростання, встановлення довгострокових економічних зв'язків).

На сьогоднішній день в світі розвиток

високошвидкісного руху обумовлює розвиток регіону, який виражається в створенні нових робочих місць, освоєнні інноваційних технологій, загальній задоволеності населення якістю і безпекою транспортного процесу, збільшення пасажирообороту і вантажообігу всередині країни і за її межами.

Загальна довжина високошвидкісних магістралей в світі сьогодні становить близько 17 тис. км. Найбільшу протяжність мають високошвидкісні магістралі Китаю (понад 6 тис. км), Японії (2664 км), Іспанії (2656 км), Франції (2036 км), Німеччини (1334 км), Італії (923 км) (дані на момент 2016 року). На різних стадіях спорудження високошвидкісних магістралей таких країн Австралії, Ірану, Саудівської Аравії, Індії, Швеції, Таїланді, Лаосі, Канаді. США близькі до будівництва декількох високошвидкісних ліній (зокрема, в Каліфорнії, Техасі та у Флориді): на програму грантів для досліджень в області високошвидкісного руху адміністрація президента США виділила \$ 8 млрд. Особливу увагу питанню розвитку швидкісного руху приділяє Китай. Загальна довжина побудованих і реконструйованих високошвидкісних магістралей за останні три роки становить 7531 км. У планах уряду країни до 2020 р на розвиток залізничного транспорту направити \$ 292 млрд.[2]

Українська залізниця поки знаходиться на досить відсталому рівні від японських, європейських і китайських швидкісних залізниць (більше 200 км / год.). Адже вони можливі тільки на виділених пасажирських шляхах, які не мають перетинів, обов'язково обособлені і технологія їх конструкцій зовсім інша (включаючи технології управління та роботи систем безпеки), а рухомий склад високошвидкісних поїздів - спеціальний, а не адаптований.

На сьогоднішній день швидкісний і високошвидкісний рух - перспективний напрямок розвитку залізничного транспорту. Уряди багатьох країн визнають його стратегічним, вкладаючи величезні державні інвестиції в будівництво інфраструктури. В Україні ж динаміка розвитку швидкісного руху поки залишається на низькому рівні.

Однак, незважаючи на успіхи структурної реформи залізничного транспорту в

ПАТ «Укрзалізниця», її заходи і результати виявилися недостатніми для того, щоб в короткі терміни створити ефективні джерела розвитку, що дозволяють забезпечити масштабне залучення коштів у розвиток галузі та її модернізацію, сформувані умови для її довготривалого стійкого зростання і підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку.

Аналіз проблем, що виникли в сфері залізничного транспорту, дозволив виявити наступні ключові моменти, які є критичними для подальшого соціально-економічного зростання країни:

— необхідність прискореного оновлення основних фондів залізничного транспорту;

— подолання технічного і технологічного відставання України від передових країн світу за рівнем залізничної техніки;

— необхідність зниження територіальних диспропорцій у розвитку інфраструктури залізничного транспорту, поліпшення транспортної забезпеченості регіонів і розвитку пропускної спроможності залізничних ліній;

— необхідність зняття обмежень для зростання обсягів транзитних вантажних перевезень;

— необхідність підвищення безпеки функціонування залізничного транспорту;

— нестача інвестиційних ресурсів.[3]

Стратегічні напрямки розвитку повинні забезпечити вирішення завдання ефективної реалізації унікального географічного потенціалу країни на базі комплексного розвитку всіх видів транспорту та зв'язку в частині, що стосується українських залізниць.

Необхідність довгострокового планування процесів розвитку залізничного транспорту зумовлена при визначенні шляхів вирішення завдань розвитку залізничного транспорту в Україні можливо уособити в наступному:

— необхідність забезпечення випереджаючого розвитку мережі залізниць як основи довгострокового розвитку галузей економіки та регіонів;

— значною тривалістю (близько 20 років) періоду проектування, будівництва, введення в експлуатацію, виходу на проектну потужність і початку окупності об'єктів залізничної інфраструктури;

— масштабністю робіт по докорінній модернізації залізничного машинобудування, необхідністю виходу українських підприємств на відповідність світовому рівню залізничної техніки, що забезпечує ефективність і конкурентоспроможність українського залізничного транспорту.

Отже підводячи підсумок можна сказати, що стратегічні орієнтири розвитку високошвидкісного руху та в цілому стабільного функціонування залізничного транспорту повинні стати основою і ефективним інструментом об'єднання зусиль держави і галузі в напрямку реалізації перспективних проектів розвитку залізничного транспорту, використання яких дозволить забезпечити покращення якості транспортних послуг, та активізацію економічних процесів в країні.

Список використаних джерел

1. Дикань В.Л. Економічний пояс шовкового шляху в контексті стратегічних пріоритетів розвитку економіки України / В.Л. Дикань // Вісник економіки транспорту і промисловості. — 2015. — №50. — С. 4-6.

2. Токмакова І.В. Стратегічні орієнтири інноваційного розвитку залізничного транспорту України/ І.В. Токмакова, О.В. Хомотюк, Р.О. Новіков // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2016. - № 55. - С. 73-79.

3. Зубенко В.О. Стратегічне управління як основа ефективного розвитку залізничного транспорту на етапі його реформування. / В.О. Зубенко // VIII міжнародна науково-практичної конференції "Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи". — 2012. — С. 28.

УДК 330.322:656.2

ИНВЕСТИЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ РЕАЛИЗАЦИИ ИНФРАСТРУКТУРНЫХ ПРОЕКТОВ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА

Гараев М., аспирант (УкрГУЖТ)

Стратегическими направлениями развития отечественного железнодорожного транспорта являются: формирование